

Vergaderjaar 1999–2000

26 735

Wijziging van de Gemeentewet ter verbetering van de mogelijkheden tot bestrijding van grootschalige verstoringen van de openbare orde

Nr. 6

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 19 januari 2000

In de nota naar aanleiding van het verslag bij het voorstel van wet tot wijziging van de Gemeentewet ter verbetering van de mogelijkheden tot bestrijding van grootschalige verstoringen van de openbare orde, heb ik toegezegd na te gaan of andere landen vormen van bestuurlijke vrijheidsbeneming kennen die vergelijkbaar zijn met de bestuurlijke ophouding (kamerstukken 1999–2000, 26 735, nr. 5, blz. 7). Met deze brief wil ik u de aangekondigde informatie geven.

Aan de landen die zijn aangesloten bij het EVRM is door tussenkomst van het Ministerie van Buitenlandse Zaken gevraagd of hun regelgeving bevoegdheden voor bestuursorganen (bijvoorbeeld de burgemeester) bevat om – buiten strafrechtelijke vormen van vrijheidsbeneming met het oog op de handhaving van de openbare orde – ordeverstoorers met het oog op de handhaving van de openbare orde aan te houden. Door de korte termijn waarop is gevraagd informatie te leveren is de verkregen informatie hier en daar summier van aard, maar geeft niettemin een beeld of het desbetreffende land al dan niet voorzien heeft in regelgeving inzake een of andere vorm van bestuurlijke vrijheidsbeneming.

Denemarken, Finland, Spanje, Griekenland, Oostenrijk, Zwitserland, Italië, Slowakije, Bulgarije en Roemenië, kennen geen vorm van bestuurlijke vrijheidsbeneming. Litouwen en Letland melden dat zij geen bestuurlijke vrijheidsbeneming kennen in die zin dat de burgemeester een bevoegdheid heeft. Ook Frankrijk beschikt niet over regelgeving die voorziet in bestuurlijke vrijheidsbeneming met het oog op de openbare orde. Een bestuurlijke bevoegdheid om potentiële ordeverstoorers met het oog op handhaving van de openbare orde (preventief) van de straat te halen, wordt in strijd geacht met het recht zich vrijelijk op het Franse grondgebied te bewegen.

Luxemburg kent, net als Tsjechië, alleen een vorm van bestuurlijke vrijheidsbeneming c.q. bestuurlijke hechtenis ingeval er sprake is van vreemdelingen die moeten worden uitgezet.

De Zweedse politiewet biedt de politie (niet de burgemeester) de bevoegdheid om personen die de openbare orde (dreigen te) verstoren op individuele basis tegen te houden, te verwijderen of het recht te ontzeggen zich in een bepaalde straat of buurt op te houden. Dit is vergelijkbaar met bevoegdheden die de politie ter handhaving van de openbare orde onder gezag van de burgemeester kan uitoefenen en die vallen binnen de reikwijdte van artikel 2 van de Politiewet 1993. Indien dezelfde persoon recidiveert, kan de politie tot tijdelijke inhechtenisneming overgaan. De tijdelijke vrijheidsbeneming kan echter slechts plaatsvinden als sprake is van een begin van een overtreding.

De politiewetten van de verschillende Duitse deelstaten bevatten de mogelijkheid om, zonder dat reeds sprake is van een overtreding, personen met het oog op de handhaving van de openbare orde tijdelijk aan te houden. Aanhouding is onder andere mogelijk als het absoluut noodzakelijk is om een strafbaar feit of een overtreding die inbreuk maakt op de openbare orde te voorkomen.

Een dergelijke maatregel mag door de politie niet langer worden toegepast dan tot het eind van de dag die volgt op de dag van de ophouding. Via een rechterlijke uitspraak kan de duur van de (politie) vrijheidsbeneming worden verlengd.

De ervaringen met het instrument zijn positief, het is een effectief instrument gebleken waarvan daadwerkelijk gebruik wordt gemaakt. De politieke vrijheidsbeneming staat in Duitsland niet ter discussie.

De Ierse politie kan, indien sprake is van dreiging met geweld, in die zin dat er vrees bestaat voor de veiligheid van andere aanwezige personen, groepen personen aanhouden en maximaal twaalf uur vasthouden. In dat geval is het strafrecht van toepassing.

In België is, zoals ik reeds eerder meldde, in de Wet op het Politieambt aan de politie de bestuurlijke bevoegdheid toegekend ordeverstoorders aan te houden. Doel van de aanhouding, die maximaal twaalf uur mag duren, is niet de terbeschikkingstelling van het gerecht maar het doen ophouden van de ordeverstoring. In België staat dit instrument niet ter discussie.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
A. Peper